

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo leto 1 gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino in dopise sprejema J. Krajec v Novem mestu.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Gospodarske stvari.

V obrambo dolenjskih vinogradnikov.

V 10. številki „Rodoljuba“, katerega hvala Bogu ne bere mnogo naših ljudi, z dné 21. nov. t. l. nahaja se dopis „Z Dolenjskega“, kateri se od besede do besede tako-le glasi:

„Z Dolenjskega, 15. novembra. (Raznoterosti.) Malo je pri nas vina, jako malo, a vendar ga imajo vinski trgovci na prodaj kolikor ga kdo hoče. Kar ni rodila trta, se pa dobi kje drugod. O vodnjakih ne govorim, če prav mnogokateri vinogradnik pridelava vinske kapljice največ v vodnjaku, ampak o jabolčniku in o tepkoveu govorim, katerega po nekoč kar v velicih sodih vozijo v zidanice. To ni pošteno in ni dobro. Vinski trgovec, ki pride tako ali tako bolj poredkoma v naše oddaljene kraje, kateri ne leže ob železnici, se dá jedenkrat opebariti, drugikrat pa ne več, in če dobi spačeno blago, opravlja ves kraj po svetu in ga razglasi, kakor bi ondu živeli sami zanikerni ljudje. To je pa vinogradnikom samim v največjo škodo, ker pridejo s tem ob dobro ime.

Toda tako ne delajo samo vinogradniki, ampak vse bolj še krčmarji, in prava redkost je po nekaterih krajih na Dolenjskem, da dobiš pristno vinsko kap-

ljico. Nekatera okrajna glavarstva se že pripravljajo, da na podlagi obrtnega zakona tej nepravilnosti storé konec. Kakor čujemo, začelo se bode uradno preiskovanje vina, katero točijo krčmarji bolj široke vesti, a kogar bodo zasačili, da prodaja spačeno blago, kaznovali ga bodo strogo. Tako je prav, zakaj tisti, ki prodajajo tako blago, delajo očitno škodo poštenim gostilničarjem . . .“

Vsak Dolenjec, kateri to bere mora pač ostrmeti ter usklikniti: Kaj pa to? Kje tiči neki tisti Dolenjec, kateri je v stanu o svoji domovini, o svojih rojakih svetu kaj tacega objavljati. Ta dopis je zgolj hudobno obrekovanje dolenjskih, že tako po trini uši, peronosperi ter toči nesrečnih hudo tepenih vinogradnikov. Za to veva nam poštenje, v njih obrambo par besedi spregovoriti.

Gospod dopisnik, kje pa so tisti vinski trgovci, kateri imajo kolikor hočejo vina na prodaj, dasi se je — kar je žal istina — na Dolenjskem letos malo, da jako malo vina pridelalo? Mi poznamo na celem Dolenjskem dan danes le jednega vinskega trgovca v osebi gospoda Ignacija Wuttscher-ja v Brezovici pri Št. Jerneji. Ta mož je poznat povsod za jako poštenega vinskega

PODLISTEK.

Kako se sloni usmrtujejo?

(Iz Kochovega glasila za živino-zdravilstvo.)

Znano je, da učaka slon visoko starost, zlasti na prostem, kakor tudi, da se dá udomačiti in privaditi človeku, da je kakor vsaka druga domača žival. Takošne udomačene slone pripeljajo v menažerijah tudi k nam v Evropo. Toda zgodi se včasih, da so ti sloni v menažerijah znoreli, ter začeli razsajati. Ker so grozno močni, so taki zbesneli sloni nevarni življenju mnogih ljudi, ki imajo opraviti z njimi. Ne kaže torej družega, kakor takošno nevarno žival spraviti s poti. Toda kako? to je bilo glavno vprašanje. Svinja, krava, konj se ujame, pa se zakolje — to je celó nekaj lahkega; a težavno, močno težavno in nevarno pa je ugonobiti slona. Podajemo torej tukaj opise nekaterih slučajev, kako so sloni znoreli in kako težavno je bilo usmrtiti jih. Iz tega bodo razvideli čitatelji resnico povedanega, da umoriti slona

ni nobeden vsakdanji ali lahek opravek, a to še takošnega, ki je deloma že udomačen v menažeriji.

Prvi znani slučaj pripetil se je dné 1. marca 1826. v Londonu. Slon samec bil je največji, kar jih je doslej videla Evropa. Bil je 21 let star, 11 čevljev visok in 80 centov težak. V poslednjih petih letih vzbujal se je v njem pogostoma spolni nagon. Da bi mu ga zadržali, podajali so mu vsakovrstna zdravila, ki pa niso vsikdar dosti koristila. Ker torej proti slonovemu divjanju ni bilo nobenega sredstva več in tudi zdravil več sprejemati ni hotel, sklenilo se je, da se mora žival končati. Prišli so toraj vojaki in že so ustrelili sto krogelj v njegovo glavo, predno je slon dal pokazati na sebi, da ga boli. Konečno prodrla mu je jedna krogla pod levim ušesom v možgane. Sedaj so zažarele slonu oči kakor dve baklji; jezno je stresel glavo, ter zagnal se naprej v svoji kletki, ki se je deloma podrla. Bati se je bilo: slon bo vsaki čas zbežal iz ograje. Pri ograji zasadil mu je jeden iz stražnikov meč

trgovca, kateri je povsod na najboljšem glasu posebno pa še na Koroškem, kamor skorej izključivo trži. Kje pa so ostali vinski trgovci kje?

Gospod dopisnik, Vi pišete, da mnogokateri vinogradnik pridela vinske kapljice največ v vodnjaku, in da po nekod kar v velikih sodih vozijo jabolčnik in tepkovec v zidanice. Za Boga, kaj ste Vi tak strokovnjak, da mislite, da zadostuje kar vode v vino, oziroma mošt namešati, da se potem za pristno vino proda, kaj? Že tako je letošnje dolensko vino vsled peronospere, toče, in poznosti zorenja grozdja bolj slabostne narave, kakšno bi pa šele bilo ako bi se mu po Vaših nazorih voda primešala? Vsak otrok bi moral tako stanjšano vino koj po njegovi slabotnosti spoznati, in kdo bi ga neki kupil? Gotovo nihče. Tako nespametno ravnaoč vinogradnik moral bi svoje vino pač sam popiti. Tako brezumni pa dolenski vinogradniki vendar še niso, da bi si še ta mali vinski pridelek, katerega imajo, toliko z vodo spridili, da bi ga potem ne mogli v denar spraviti, ampak ga morali sami popiti. To je pa istina in čast dolenskemu vinogradnikom, da so se vsaj nekateri med njimi vže v toliko spamtili, da ne dajejo več poslom in delalcem, (kateri po stari, pa kaj negospodarski navadi, po Dolenskem dosti preveč vina piti dobodo) dandanes kaj dražega pristnega vina piti, ampak vinčka dobljenega na ta način, da na tropine vode nalijejo, kateri še znabiti nekoliko sladkorja dodado, ali pa še to ne. O tem skozi in skozi hvalevrednem ravnanju nekaterih dolenskih vinogradnikov je prej ko ne g. dopisnik kaj klenkati slišal, ter v svoji strokovnjaški modrosti kar sklenil: aha, dolenski vinogradniki mešajo vino, oziroma

mošt z vodo. Ali je pa pošteno, ali je utemeljeno zaradi tega majhnega gospodarskega napredka vse dolenske vinogradnike ob dobro ime pripravljati, jim javno v časniku goljufijo očitati? Gotovo ne, nikakor ne, ker naravnost nesramno je to. Da bi dolenski vinogradniki, po nekod kar v velikih sodih jabolčnik in tepkovec v zidanico vozili, tudi ni res. Tega ni nihče videl, najmanj pa še gotovo dopisnik „Rodoljubov“. Res pa je, da so dolenski vinogradniki, tam kjer imajo dosti sadnega drevja, in kjer je letos sadje dobro obrodilo, sadje v zidanice znosili ali zvozili, da so ga tam, kjer imajo potrebne kadi, stiskalnice in sode — v mošt podelali. Zakaj bi to pošteno in dobro ne bilo, he? To je čisto pošteno, zopet vse hvale vredno. Da je kak vinogradnik sadni mošt z grozdnim moštom pomešal, to je mogoče. Vsi dolenski vinogradniki pa tega gotovo niso storili, kajti vsi dolenski vinorodni kraji, žali Bog! niso tudi bogati sadja, in še celo tam, kjer je dosti sadja, nimajo ga navadno vsi vinogradarji kar skraja, ampak le nekateri. Zakaj torej vse pogubljeni, vse brez izjeme, celo Dolensko pogubljeni? Vidite gospod dopisnik, to ni pošteno, to ni dobro. In konečno, ali smatrate res za tako velikansko napako, za tako veliko nepoštenost, ako kdo grozdni mošt sè sadnim pomeša? Vi gospod dopisnik v svoji strokovnjaški modrosti da, pravi strokovnjak, kateri z vsemi današnjimi faktorji računi pa nikakor ne. Letošnji grozdni mošti bili so na Dolenskem, in sploh povsod, kjer je peronospera razsajala, in kjer se jej ni škropljenjem v okom prišlo, hudo kisli. Sadni mošt, osobito pa hruškovec, bil je pa povsod kaj dober, odločno povedano, boljši kakor marsikje grozdni

v stran, vsled česar je zbežal slon nazaj. Dve uri je trajalo streljanje in 150 krogelj je že tičalo v slonovem životu. Sedaj še le je postal slon miren; njegove noge so se začele tresti; jeden izmed stražnikov prebode njegovo drobovje, da bi učinil konec njegovim mukam. Pri raztelesenju se je našlo, da je imel srce prestreljeno in več krogelj tičalo je v njegovih ledvicah.

Da so usmrtili družega slona l. 1838. so se poslužili njega lastniki strupa. Ta slon, samec, pripeljan iz Indije na Angleško in potem na Nemško, začel je pojavljati v 14. letu močan spolni nagon, čegar posledica je bila, da je svojega stražnika pritiskal k steni in vrgel si ga pod noge. To je bilo vzrok, da so ga ostrupili.

V ta namen se je uporabilo 10 unč modre kisline (Blausäure) zmešane z eno četrta ruma in z eno četrta funta sladkorja med pijačo. Ko je popil nekoliko, padel je takoj na tla, pa čez nekaj minut skočil zopet po koncu. To je ponovil nekolikokrat, dokler po 1 in pol ure dolgem sto-

kanju ni prenehal dihati. Ta slon bil je okolo 10 čevljev visok in 60 centov težak.

Tretje znano usmrtenje slona vršilo se je zopet s smodnikom in kroglijami. Ta slon začel se je v svojem 23. letu kazati jako nevaren ljudem in drugim napravam, katere je razdiral. Bil je vedno pripet na verigah, toda v jezi je raztrgal jedno iz verig, vsled česar se je sklenilo, da se mora usmrtiti.

Poprejšnjega dné so ga hoteli še s tobakom, žganjem, pivom in morfijem nekako omamiti pred smrtjo. Na večer pa je raztrgal še poslednjo verigo, toda ostal čez noč precej miren. Na takšno otrovljenje že ni bilo misliti. Odločili so toraj, da ga ustrelé. Šest karabinov, med temi dva težkega, indijskega kalibra, metalo je vanj svoje kroglje in sicer v prsno steno. Grozno tulé je begal slon semtertje po ograji, ter naposled pal na sredi hleva na tla. Ta slon je tehtal okolo 7000 funtov, ter bil 8 čevljev in 10 palcev visok.

mošt. Da, trditi se upamo, da bi gospod dopisnik sam, letos vsako s hruškovcem pomešano grozdno vino veliko rajši pil, kakor pa pristno grozdno vino. Saj pač sam trdi, da so vinski trgovci, torej ljudje, kateri se morajo po svojem poslu, to je kakor vinski trgovci, pri vinu pač spoznati, pomešano za pristno kupili. Sicer smo prepričani, da bi g. dopisnika v ne majhno zadrego spravili, ako bi ga prosili, naj nam navede takih vinskih trgovcev. V njegovi domišljiji so, ne pa drugje. Konečno pa še nekaj. Ali ste Vi gospod dopisnik res tako slepi in gluhi, da ne vidite — saj ste vender na Dolenjskem! — in ne slišite, da so našemu vinarstvu zaradi trtne uši ure že odštete? Ali ne veste, da v dobrih desetih letih pristnega grozdnega vina niti več ne bode, ali pa vsaj tako malo, da bode za liter 60, 80 kr. ako ne še več treba šteti? Ali ne vidite in ne slišite, kako si naša c. kr. slavna kmetiška družba, kako si vse kmetiške podružnice, kako si vsak posamezni previdni gospodar prizadeva sadno drevje, kar le mogoče hitro in v veliki meri zasajati, ker le ono nam bode prav v kratkem času skorej jedino alkoholično pijačo dajalo, ako se ne bodemo hoteli le s šnopsom in pivom zadovoljiti. Ali vsega tega ne vidite in ne slišite, da zdajšnji takorekoč prehodni stadij tako ojestro, tako strokovno čisto neopravičeno javno po časniku obsojujete? Kaj bodete pa še le potem storili, ko bodemo prisiljeni sam sadni mošt piti, ali pa ako tega hoteli ne bodemo, le po pivu, šnopsu ali pa „zvezdnemu“ fabrikatu segati?

Kaj da krčmarji po Dolenjskem z vinom počnó, ne bodemo razpravljali, le toliko pa hočemo, da moramo izreči, da je tudi o njih po dopisniku „Rodoljuba“ dosti prehuda, dosti pre-

V Londonu morala se je 125 let stara samica vsled neozdravljive rane na nogi usmrtiti. V to svrho izbral se je strup. Sklenilo pa se je slona s kloroformom omamiti in potem v nezavesti vbrizgniti mu strupa v želodec. V ta namen se je pripravilo 6 unč modre kisline, ki se mu je z brizgalnico vbrizgnila v želodec. Žival je ležala tri četrt ure mirno, a potem ko jo je stražnik zbudil, čutila se je po strupu popolnoma dobro. Na to se je dalo slonu še dve drahmi strihnina, pa pretekli sta dve uri in slon je vstal takošen kot poprej.

Druzega dné se je otrovanje začelo vnovič, a zopet s prejšnjim vspehom. Naposled se mu je ustrelila kroglja iz puške pod uho in kri začela je curkoma liti iz rane, ki pa se je zamašila, a potem zadostno razširila, da se je kri odtekla, ter žival prestala dihati. Ta slon je bil nad 3000 kilogramov težak.

(Konec prihodnjič.)

neopravičena sodba izrečena, in da imajo tudi oni več kakor dosti povoda, svoj glas proti takim in enakim objavam osebnih domišljij povzdigniti.

Pa končajmo tako le: Vi gospod dopisnik, ste s svojim nepremišljenim, domišljivim dopisom dolenjskim vinogradnikom več škodovali, Vi ste jim bolj, stokrat bolj dobro ime oskrnili, kakor bi si ga sami, ako bi resnično vsi skraja tako ravnali, kakor si Vi to domišljuje. Za to, ako ste res za blagor Dolenjske vneti, ravnajte previdnejše — molčite!

Kranjskim ribičem.

Novejša postava o ribarstvu za Kranjsko z dné 18. avgusta 1888, objavljena v deželnem zakoniku 18. septembra 1890 št. 16, je razven določeb zastran ribarskih okrajev, kateri še niso določeni v vsem drugem obsegu že od 4. oktobra l. 1890 v veljavi. — Važnejše reči hočemo iz nje ribičem v sledečem naznaniti.

Slehnerni, ki ribe ali rake lovi, mora imeti izkaznico, da ima pravico loviti. Te izkaznice so: ribolovski list za lastnike in najemnike vod, katere dobijo pri okrajnem glavarstvu in pa za ribiče v službi, za katere njih gospodarji napravijo te liste. Vsi drugi morajo imeti ribolovske knjižice, katere se dobijo sedaj pri c. kr. kmetiški družbi v Ljubljani (potem pri odboru ribarskih okrajev, kadar bodo ustanovljeni) za tri goldinarje na leto. V te knjižice si pridobijo potem še vpis pravice za ribolov od lastnikov ali najemnikov tistih vod, v katerih hočejo loviti (§ 66.)

Prepovedano je rabiti pri ribolovu dinamit in druge razstreljive tvarine, dalje ribolovne omotne jagode (omotico), čibuluha in jednaka omotna sredstva (§ 57). — V šumih (jezovih) in zatvornicah se vse ribolovne pletenice (koši, pasti) in druge priprave, v kojih se ribe same vlove, ne smejo nastavljati (§ 58).

Ribiču je dovoljeno tiste divje živali, katere so ribam znatno škodljive, v svoji ribji vodi ali neposredno ob nji vselej in na kakoršen koli način loviti ali pobijati, toda ne streljati in ne zastrupiti. Med temi živalmi ostane vidra, katero ribič dobi, njemu; vse druge živali, katere ribič vлови ali pobije, pa so lastnina lovca zverijadi in njemu na razpolago (§ 53).

Člen I. izvršilnega ukaza deželne vlade dné 18. septembra l. 1890 deželni zakonik št. 17 našteva vse te škodljive živali imenom.

Člen II. istega ukaza prepoveduje loviti: 1. postrve vseh plemen od 16. oktobra do 15. januarja, 2. lipane in sulice od 1. mārca do 30. aprila, 3. karpe od 16. maja do 15. junija, 4. mreene od 1. maja do 15. junija, 5. žlahtne rake in sicer te-le: a) samce od 1. novembra do

31. januarja, b) samice celo leto. — Koščaki niso v nobeni prepovedi:

Člen III. našteva imenoma vse tiste vode s postrvami, v katerih je od 16. oktobra do 15. januarja vsakršni lov popolno prepovedan. Na Dolenjskem so pod to prepovedjo sledeče vode: 22. v Sapoti in nje dotokih od trškega jezua v Radečah gori; 23. v zgorjem okraji Višnjegorskega potoka od mlina pod Stransko Vasjo gori; 24. v Zatiškem potoku od državne ceste gori; 25. v Krko od izvira do Dvora; 26. v Težki Vodi od prvega jezua nad izlivom gori, kakor tudi v nje stranskih potokih; 27. v sveto-kriški Sušici od prvega jezua nad izlivom v Krki gori; 28. v Malenškem potoku od mostu v Malenicah gori; 29. v Studeni pri Kostanjevici od prvega jezua nad izlivom v Krko gori.

Člen V. ukaza prepoveduje: 1. ribe pod ledom ubijati; 2. trnke po dnevi ali čez noč nastavljati, toda le takrat in tam, kedar in kjer je to od okrajnega glavarstva posebno zabranjeno; 3. porabo mrež, sakov, vrš, košev in vseh drugih takošnih priprav, ako nimajo njih okenca ali luknice v mokrem stanji (pod vodo) sledečo mero pri lovu rib: A) najmanj 4 centimetre na visoki strani v čvetero-kotu v sledečih vodah na Dolenjskem: v Savi od Medvod navzdol, v Krki od Dvora (Fužin) navzdol, v Mirni in vseh pritokih teh rek, kateri bodo z njimi vred v ribarski okraj združeni. — B) najmanj 3 centimetre na vsaki strani kvadrata v vseh drugih vodah na Dolenjskem. — Pri lovu rakov: C) najmanj 2—5 (dva in pol) centimetrov na vsaki strani kvadrata.

Do 4. oktobra l. 1890 so bile gosteje mreže, sahi, vrše, koši dovoljeni. Od tega dneva pa ne več. — Ribiči imajo čez zimo čas sivo pripravo splesti in napraviti z okenci, kakor jih nova postava zahteva. Kdor bo z gostejšo ribe lovil, bo kaznovan in robo zgubil.

Člen VII. prepoveduje, katere ribe in raki in kedaj se ne smejo na prodaj imeti, ne prodajati, tudi ne v gostilnah ponujati ali oddati. Pod to prepovedjo so: 1. tiste ribe in raki, katere so v členu II. našteje za tisti čas, kateri je tam naveden, da se loviti ne smejo; 2. ribe in raki, kedar se sicer smejo loviti, pa nimajo sledeče dolgotnosti: Potočna postrva 24 cent.; jezerska postrv 30 cent.; lipan 30 cent.; sulec 54 cent.; karp 32 cent.; mrena 35 cent.; ščuka 35 cent.; podvest (podlest) 30 cent.; platnica 30 cent.; samec žlahtni rak 11 cent. — Ribe se merijo od konca glave do konca repne plavuti, raki pa od trna na čelu, do konca stegenega repa.

Deveti oddelek postave določuje v §§ 79 do 86 o prestopkih in kaznih. Kazen odmeri

okrajno glavarstvo od 5 do 100 goldinarjev ali od 1 do 20 dni zapora. Poleg kazni zgubi orodje, katero se je zoper prepoved rabilo, ribe in raki, katere so se zoper prepoved vjele ali prodajale. Te kazni zadenejo lastnike in najemnike vadâ in njih ribiče, tedaj ljudi, ki imajo pravico loviti. Ostreje kazni pa dobé tisti, kateri takih pravic nimajo, kateri kradejo. Te obsoja kazenska sodnija.

Poprejšna postava o ribarstvu za Kranjsko z dné 25. novembra 1880 in ukaz deželne vlade z dné 28. decembra 1881 sta razveljavena. Sedaj ni več prepovedano ribe bosti in streljati; tudi ne v obče trnke nastavljati, če okrajno glavarstvo nastavo trnkov ni posebno prepovedalo. Vse to je tedaj po novi postavi dovoljeno, pa le ribičem s pravico, ne pa tatovom.

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Ko so naši bralci dobili zadnji list v roke, se je bila uže zgodila v dunajskem državnem zboru nekakova reč, katere bi mi ne bili nikdar pričakovali iz ust ministra ustavne Avstrije.

Poslanec Klun namreč je v jasnem govoru stvarno dokazoval, kakove krivice se godé Slovincem po Koroškem, v Trstu itd. ker se jim ne dajo slovenske šole, kakoršne zahtevati imamo pravico po natornih in državnih postavah.

Naučni minister Gauč je odgovoril tako osorno in razžaljivo, da je bilo vse osupnjeno; kar odbil je slovenske šole za Koroško, češ, da so prošnje za tako šole le umetno osnovane od „katoliškega političnega in gospodarskega društva za Koroško!“ Govoril je kakor liberalni Nemci; zato so mu ti tudi glasno pritrdjevali — ali konservativni poslanci in Mladočehi so izražali največo nevoljo.

Poslanec Šuklje pa je odgovoril ministru v krasnem a mirnem govoru, kar je zaslužil. Čudil se je po pravici, kako more avstrijski minister tako prezirati pravice enega naroda, dasi so mu po postavi zagotovljene; kajti postava naravnost določa, naj se vsak narod v ljudskeji šoli izobražuje v maternem jeziku. Sklenil je g. profesor govor s temi-le besedami:

„Mogoče, da nas čaka boj. Mi se ga ne bomo branili; mi bomo boj prevzeli brez lahkomiselnosti, toda tudi popolno hladnokrvno. Tu se spomnim besed Kalderonovih: „Čast je svetišče duše in duši gospodar je Bog.“ Zato, gospóda moja, bomo mi slovenski poslanci tako delali in vse svoje ljudstvo bomo imeli na svoji strani. Delali bomo tako, kakor nam velevala naša národna čast, — drugo prepustimo Bogu; upamo pa, da Bog ne dopusti, da bi propal naš vrli narod!“

Gospod poslanec Klun in Šuklje sta zahtevala katoliško in slovensko ljudsko šolo, prvo je preslišal, drugo pa kar odbil gospod minister.

Levičarji so pričakovali, da bodo Slovenci vsled tega izstopili iz konservativnega Hohenwartovega kluba, čigar nasledek bi bil, da bi ti liberalci prišli do vlade. To bi bilo za nas toliko kakor zopet trpeti še večje zatiranje nekaj let. Ali kaže se vendar, da se to ne bode zgodilo. Slovenci niso izstopili iz konservativnega kluba, ker so nemški konservativci precej očitno povedali, da se popolnoma strinjajo z nami gledé na šolsko vprašanje — Poljaki pa doslej še ne gredo liberalcem na limanice. To so pokazali, ko so glasovali zoper nekov predlog Plenarja, vodje nemških liberalcev. Brez Poljakov pa Nemci nimajo večine.

Levičarjem tako diše ministerski stoli, da je eden izmed njih, Menger po imenu, celo zagotavljal, da bi Slovanom radi dovolili tri četrti tega kar zahtevajo, ako pridejo oni do vladanja. Mi pa mislimo pri tem le na ježa, ki je lesico preprosil, da ga je vzela v toplo svojo luknjo — a jo po tem iz nje prepodil.

Delegacije bodo baje dovršile svoje delo dné 3. decembra. Govori se v njih tudi, bode-li mir ali vojna. Sploh je mnenje, da se to nikakor ne dá določiti. Vse države zagotavljajo, da so miroljubne — ali vse se oborožujejo.

V českem deželnem zboru imajo še Staročehi večino. Govori se pa, da se bodo ti odpovedali poslanskej časti. Pri novih volitvah bi gotovo Mladočehi dobili večino.

Kaj je novega po širokem svetu?

Francija se še vedno rada zadeva ob katoliško cerkev. Nadškof v francoskem mestu Aist je razžalil ministra bogočastja, ker se je potegoval v dveh pismih za pravice sv. cerkve ob priliki, ko so Italijani v Rimu tako grdo napali francoske romarje. — Da si ga je izvrstno zagovarjal njegov odvetnik, da si je nadškof kazal, da je moral tako ravnati kot katoliški škof in Francoz, ga je sodišče vendar obsodilo, da plača 3000 frankov kazni in pa sodne troške.

V Braziliji v južnej Ameriki, smo djali zadnjič, ni miru, odkar so spodili cesarja. Res se je vzdignilo nekaj pokrajin zoper vlado. Predsednik je primoran odstopil. Osnovala se je nova vlada; ali govori se, da zopet preté nemiri in upori. Nesrečna dežela, ker v njej vladajo proustidarji!

Rusija dela povsod na to, da katoliki prestopijo v pravoslavno vero. Preselilo se je na Rusko 15.000 Čehov; od teh je vže 9000 prestopilo v razkolno vero. Šol nimajo čeških — ampak ruske.

Ruski državni minister Giers je bil obiskal laškega kralja, od tod pa šel v Berlin, kjer so ga kaj prijazno sprejeli. S cesarjem Viljemom se je pogovarjal samo 20 minut.

Piše se nam:

Iz Toplic pri Šmarjeti. — Da se naši Topličanje radi tožujejo, o tem molčim; poročati hočem le o krilatih pevcih, preljubljenih ptičkih. Kako polje veselja srce človeku spomladi, ko se sprehaja v prebujeni naravi po zelenih gozdih in gajih, kojim tako lepo pristoji nov plašč. Kako blagodejno vpliva na nas sveži zrak! Kako lepo se razlega iz pod dreves pod nebo raz goro v doli v raznih akordih vbrano petje ljubkih ptic! Kako lepo je opazovati njih spretno kretanje in skakljanje od vejice do vejice, od drevesa do drevesa! Kako veselo je gledati njih pridnost pri nabiranju suhih bilk, listja mahu in perja! Ena hoče drugo prekositi, ter napraviti mehkejše gnezdo za nežni zarod.

Oj, kako lepa je narava, kako lepo soglasje je v njej! Človek glej in občuduj modrost stvarnikovo! Oj ne predrzni se poseči vmés s kruto roko in ne uniči tega lepega reda, tega soglasja! Tvoja roka naj ne razdira, kar je napravil Bog, Ker to bi bilo pregrešno. Ko bi tudi ne bilo, bilo bi vendar grdo in neusmiljeno. Zdi se skoro nemožno, da bi se našel tak surovež, tak predrznež, ki bi malomarno razdiral božje naprave; a vendar se dobi. Dokaz so mi razmetana gnezda in mladiči, koje sem našel v gozdu. — Kdo neki je bil tako neusmiljen in kaj mu je hasnilo? Uže radi ljubkosti teh prijetnih pevcev bilo bi grdo, surovo moriti jih, ako pa pomislimo, koliko koristi ima človek od njih, kaj naj rečem potem? Tak trdosrčnež naj vendar pogleda, kako marljivo iščejo gosenic in drugih mrčesov po drevju, me nim da potem ne bode moral svojih dobrotnikov.

Pa ne le mladičev tudi starih ne zatirati, ne mučiti! Slišal sem pripovedovati moža, ki je jeseni vdaril z bičem pastaričico ali treso-repko, koja je pobirala črve iz brazde. Ko je oral drugo leto, prišla je zopet pobirat. Ko jo mož natančneje pogleda, vidi, da ima zlomljeno nogo. Spozna, da je to ista, koja je on vdaril pred letom. Žal mu je, smili se mu ptičica, ter sklene, da ne vdari nikdar več nedolžne živalice. Da bi ga v slednjem vsi posnemali!

Oj ravnajte lepo s krotko živalico! Po zimi, ko ne dobe dovolj hrane, polagajte jim zrna na okna ali kamor vže! S tem si vzrejate pridnih delavk za spomlad.

S Suhora na Belokranjskem. — Res nimam kaj posebnega povedati — vsaj veselega ne — ali nekaj bi vam vendar-le rad sporočil. Le-

tine so pri nas večinoma slabše; — zlasti še letošnje ne moremo prištevati k boljšim. Ozimine je bilo malo, grozdje nam rodi slabo, sadja pa ni skorej nič. Vino se prodaja dobro, ali novcev bode vendar malo, ker je malo blaga.

Ni čudo, da od nas hite zlasti moštvo v Ameriko — doma se živi težko. Ako hodiš po našem kraju bodeš videl večinoma le ženske po njivah, hlapca dobiš kaj težko doma — skorej nemogoče je. V enej reči vendar-le lahko pohvalim naše Amerikance, da ne hodijo v Ameriko kar na slepo; poprej jim priskrbe drugi vže tam bi vajoci dela, največkrat pa se menjavajo t. j. ta pride iz Evrope v Ameriko, drugi mu prepusti svoje delo, ter se vrne v drsno domovino. Večinoma gre mladi svet tjakaj z namenom, da se vrne nazaj, prisluživši si nekoliko denarja.

Zadnji čas nas je suša hudo trla. Kaj je šo, vemo le mi dobro. Na polju sedaj pač ni bilo škode, ali naši vodnjaki — kapnice so se spraznili, več del se morali Suhorčani po vodo skozi Metliko v Kulpo.

Iz Franka v Dakoti Severne Amerike. — Predrage mi „Dol. Novice!“ Z veseljem sem prebiral Vaš cenjeni list, dokler sem bil doma, zato ga tudi sedaj pozabiti ne morem. Ker je ta list močno razširjen med prostim ljudstvom, in ker marsikteri želi zvedeti kaj od Amerike, namenil sem se ob kratkem nekoliko povedati o potovanju v Ameriko skozi angleško zemljo in kraju kamor sem prišel.

29. septembra zvečer sem prišel v Bremen. Tu sem čakal 3 dni, imel sem čas si mesto nekoliko ogledati. V Bremnu je od policije urejena postava in v vsaki krčmi na steni pribita tabla, da mora vsak izseljenec plačati na dan dve in pol marki, t. j. avstr. denarja okoli 1 gld. 40 kr. Za to ima zjutraj kavo, kruh s surovim maslom; opoldne juho, meso in kruh; zvečer kavo ali čaj, kruh z maslom in potem posteljo; seveda vsega le toliko dobe, da ga želodec ne tišči. To je v vsaki krčmi enako. Dan pred odhodom naredi krčmar račun in pri računu se vselej zmoti za kakih dve marki neoziraje se dosti na pestavo, pa ne sebi v škodo ampak v dobiček.

Mesto je zelo veliko, ali videl sem samo 3 cerkve, zvoniti sem slišal samo enkrat v 3 dneh, to je bilo o poludne. Mislim pa, da Bremenčmom ne zvoní, da bi molili, ampak da vedo kdaj jasti, ker v 3 dneh nisem videl nikogar moliti.

6. septembra zjutraj sem se odpeljal iz Bremna v Bremerhaven, vozil sem se po železnici kake 2 uri. Opoldne sem šel na ladijo. Peljal sem se proti angleški zemlji. 8. septembra popoldne ob 5. uri prišel sem v angleško mesto „Lajt“ (izgov. „Lic“) precej sem se po železnici odpeljal v mesto „Glasgow“. Tukaj sem zopet

čakal 2 dni in pol. To je veliko mesto, pa ne tako lepo, kakor sem videl druga mesta, ulice so polne smetja in družih nečednih stvari; po mojem mnenju je tukaj nezdrav zrak, ker vedno nekaka gosta smradljiva megla kraj pokriva. Tovarn je polno po mestu, po družih mestih sem videl tovarne večinoma zunaj mesta. Po ulicah je polno otrok od 10—14 let starih, ki tobak prosijo in zvečijo, ne vem, ali ti otroci nimajo nobenega strahu od svojih starišev ali kaj je z njimi. Jaz mislim, da so to otroci tovarnarških delavcev.

11. septembra sem šel zopet na ladjo, katera se „State of Nebraska“ imenuje. Pred uhodom na ladjo bili smo vsi od zdravnikov pregledani. To je je zares velika ladja. Bilo nas je na njej čez 1200 duš, večina Angležev in Rusov; po veri pa smo bili večinoma kristjani in tudi židov je bila precejšnja svota. Židi so bili prava nesnaga, zmiraj so se zmirjali in topli. Celi čas, kar sem bil na morji, je bilo morje precej mirno, le noč med 16. in 17. sept. je bila strašna. Bil je hud vihar, naša barka se je zibala, kakor kaka bilka, valovi so treskali ob barko, da sem večkrat mislil da se je razbila. Zares bil je strah in groza, resničen je pregovor ki pravi: „Kdor ne zna moliti, mora na morje iti“. Dne 23. sept. proti poludnevu zagledali smo zopet suho zemljo „New-York“. Precej zvečer sem se odpeljal iz New-Yorka. Vozil sem se dva dni in tri noči brez prenehanja naprej. Dne 26. sept. sem se pripeljal v Št. Paul v Minnesoti. Tukaj sem čakal od 8. ure zjutraj do 6. ure popoldne. Dne 27. sept. sem prišel na kraj, kamor sem se namenil.

Dežela v katero sem prišel imenuje se Dakota in kraj imenuje se Frank pri Webstru. Pred 8 leti ni bilo tukaj še žive duše, zdaj pa biva nad 80 družin in sicer so sami kristjani; nezložni so pa tako, kakor kozji rogovi v torbi. Imamo dve cerkvi in pod eno cerkev spada kakih 20 družin in pod drugo kakih 60. Mil. prevzv. g. škof so odločili, da naj bo sv. maša pri tej cerkvi, kjer je samo 20 družin. Nato se je onih 60 družin močno jezilo zaradi take naredbe in nočejo zdaj nič priti k tej sveti maši, niti k prejemanju svetih zakramentov, oni so prav odpadli in popolnoma se odtrgali od svete cerkve. Dne 28. oktobra pridejo zopet milostl. gosp. škof k nam in bodo, ako bo mogoče zjedili odpadnike z nami. Sv. mašo imamo samo vsak mesec enkrat, pridejo duhovnik iz Webstra maševat. Zemlja je tukaj rodovitna, kmetji pridelajo po 1200 mernikov pšenice, pa nič ne gnojé. Njih hiše so lesene kakor tudi obe cerkvi. Tukaj ni nič zidanega. Webster je mesto in ni ene hiše zidane, ampak vse je leseno. Tukaj ni kamenja, tudi drevesa ni prav nikakovega, kmetje še za njih slabe hiše od daleč les naročijo. Živine ima sam

en kmet po 60 do 70 glav. Gledé jezika so nasebniki skoraj sami nemški Ogri, kedar govore skoraj polovico angleških besed mešajo, zato jih je težko razumeti. Tukaj so tudi hudi vetrovi in mrzli, vže se je nam 5. oktobra sneg pokazal. Sploh tukaj je lepo in dobro življenje, samo mrzel in dolgočasen kraj.

Domače vesti.

(Duhovske spremembe.) Č. g. Feliks Zavodnik, kapiteljski vikar v Novem Mestu pride za kapelana pri sv. Jakobu v Ljubljani. — Č. g. Martin Nemanič, pride iz Kostanjevice za kapelana v Spodnje Idrijo. — Č. g. Ivan Čuderman iz Mirne Peči za kapelana v Ribnico, na njegovo mesto pride novomašnik č. g. Pfajfar.

(Javna dražba.) V sredo dné 2. decembra bode se v mestni pisarni od 10.—12. ure dopoldné potom javne dražbe oddalo: 1. odgonska hrana za leto 1892, 2. odgonska prevoznja za leto 1892 in 3. mestna voznja peska in lesa za leto 1892.

(Preširnov večer,) katerega je priredilo „Dolenjsko pevsko društvo“ v soboto dné 28. nov. ni bil tako obiskan, kakor bi bilo želeli. Spored je bil izboren in so se tudi vse pevske točke dobro pele; najbolj je dopadel Nedvedov mešan zbor „Nazaj v planinski raj“, kateri se je moral ponavljati; v obče so žele vse točke sporeda odobravanje od malo zbranega občinstva, kar je bilo posebno čutiti, ko je ves zbor na odru bil.

(„Dolenjski Sokol“) imel bode svoj običajni „Miklavžev večer“ v saboto dné 5. decembra v tukajšnji čitalnici. Na sporedu bode petje, pri katerem sodeluje iz prijaznosti „dolenjsko pevsko društvo“; sv. Miklavž se spremstvom ter bode obdaroval deco. — Vstopnina za osobo 15 kr., za obitelj 30 kr. — Častite rodbine, katere želé svoji deci po sv. Miklavžu kaj podariti, naj blagovolijo isto poslati čitalničnemu slugi, ter naj blagovolijo natančno napisati naslov komu se ima izročiti. — V nedeljo dné 6. decembra ob 11. uri dopoludné pa bodo obdarovana ubožna šolska deca v čitalnični dvorani in sicer 12 dečkov in 12 deklic in to od darov, katere so tukajšnje gospé blagovolile nabrati.

(Čudno jesen) imamo, po dolgem lepem vremenu, nastopilo je nekoliko mrzlo, zatem pa zopet gorko, mej dežjem, gromom, strelo in točo.

(Pri občinski volitvi v Mirni Peči) je bil izvoljen za župana Jos. Krivec iz Dobja, za odbornike J. Bartelj iz Mrine Peči, A. Somrak iz Dol. Vrhovega, Jos. Dragan s Hmelčiča, Franc Sukovič iz Dol. Globodola.

(Odbor Kranjske podružnice v Kostanjevici) je imel 26. novembra t. l. sejo. Obravnavale so se razne reči kmetijstvu v korist.

— Sostavil se je tudi program ali dnevni red za občni zbor, ki bode dné 17. decembra t. l. ob 1. uri v Kostanjevici. Vabijo se s tem vsi častiti gosp. udje k temu občinskemu zboru. — Takrat bo tudi volitev novega odbora, plačevanje letnih doneskov ter razni nasveti in pogovori.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda za kostanjeviški okraj) ima svoj redni občni zbor dné 17. decembra t. l. v prostorih bralnega društva kostanjeviškega. Začetek ob petih popoldné. Vspored! 1. Nagovor predsednika; 2. poročilo tajaika; 3. poročilo blagajnika; 4. volitev dveh preglednikov računa; 5. volitev novega načelnštva; 6. volitev podružničnih zastopnikov za glavno skupščino; 7. shodni predlogi. K obilni udeležbi vabi vse ude in one, ki želé na novo pristopiti najljudneje načelnštvo.

(„Bralno društvo“ v Kostanjevici) priredi dné 8. decembra t. l. v društvenih prostorih „Preširnov koncert“ s prezanimivim vsperedom ter s sodelovanjem svojega moškega in mešanega zbora. Začetek točno ob sedmih zvečer. Na ta koncert so vabljeni najljudneje udje in neudje. Vstop za ude je prost. Neudje plačaje za osobo 50 kr. in za obitelj 1 gld. Odbor.

(„Bralno društvo“ v Kostanjevici) ima svoj redni občni zbor dné 17. decembra t. l. v društvenih prostorih. Vspored: 1. Nagovor predsednika; 2. poročilo tajnika; 3. poročilo blagajnika; 4. volitev dveh preglednikov računa; 5. volitev novega odbora; 6. shodni predlogi. Začetek ob sedmih zvečer. K obilni udeležbi vabi najljudneje vse ude odbor.

(Utonil je) dné 18. novembra v Cerovcu dve letni otrok Fr. Suša v neki mlaki.

(Iz Vinice pri Škocijanu) se nam poroča: Lovec Kondušar po domače Balentin iz Škocijana, ustrelil je v nedeljo 22. nov. belega, menda planinskega zajca. Od kod se je ta žival sem zatekla, to Bog vedi. Ravno isti dan je pa tudi dobil nekje v hribih vrano čisto bele barve. To je prav redka prikazen, zato sem vam to sporočil.

(„Matica Hrvatska“) ima v Novem Mestu za svojega poverjenika g. Simona pl. Sladoviča, lekarnarja.

(„Od pluga do krone“) izviren historičen roman, spisal Jos. Bedenek, je jako lična knjiga, katera je izšla v jako marljivem založništvu Ign. pl. Kleinmayerju v Ljubljani. Knjiga ima dokaj zanimivega od našega rojaka Vega, kateri se je pospel od pluga do jako odličnega mesta, vsled svoje učenosti in pridnosti. Priporočamo jo slovenskemu občinstvu, ker je jezik v nji gladek in umeven. Stane nevezana 1 gld. 50 kr., elegantno vezana 2 gld. ter je dobiti pri založniku in vseh bukvarnah na Slovenskem.

tine so pri nas večinoma slabše; — zlasti še letošnje ne moremo prištevati k boljšim. Ozimine je bilo malo, grozdje nam rodi slabo, sadja pa ni skoraj nič. Vino se prodaja dobro, ali novcev bode vendar malo, ker je malo blaga.

Ni čudo, da od nas hite zlasti možnost v Ameriko — doma se živi težko. Ako hodiš po našem kraju bodeš videl večinoma le ženske po njivah, hlapca dobiš kaj težko doma — skoraj nemogoče je. V enej reči vendar-le lahko pohvalim naše Amerikance, da ne hodijo v Ameriko kar na slepo; poprej jim priskrbe drugi vže tam bivajoči dela, največkrat pa se menjavajo t. j. ta pride iz Evrope v Ameriko, drugi mu prepusti svoje delo, ter se vrne v drago domovino. Večinoma gre mladi svet tjakaj z namenom, da se vrne nazaj, prisluzivši si nekoliko denarja.

Zadnji čas nas je suša hudo trla. Kaj je to, vemo le mi dobro. Na polju sedaj pač ni bilo škode, ali naši vodnjaki — kapnice so se spraznili, večji del so morali Suhorčani po vodo skozi Metliko v Kulpo.

Iz Franka v Dakoti Severne Amerike. — Predrage mi „Dol. Novice!“ Z veseljem sem prebiral Vaš cenjeni list, dokler sem bil doma, zato ga tudi sedaj pozabiti ne morem. Ker je ta list močno razširjen med prostim ljudstvom, in ker marsikteri želi zvedeti kaj od Amerike, namenil sem se ob kratkem nekoliko povedati o potovanju v Ameriko skozi angleško zemljo in kraju kamor sem prišel.

29. septembra zvečer sem prišel v Bremen. Tu sem čakal 3 dni, imel sem čas si mesto nekoliko ogledati. V Bremnu je od policije urejena postava in v vsaki krčmi na steni pribita tabla, da mora vsak izseljenec plačati na dan dve in pol marki, t. j. avstr. denarja okoli 1 gl. 40 kr. Za to ima zjutraj kavo, kruh s surovim maslom; popoldne juho, meso in kruh; zvečer kavo ali čaj, kruh z maslom in potem posteljo; seveda vsega le toliko dobe, da ga želodec ne tišči. To je v vsaki krčmi enako. Dan pred odhodom naredi krčmar račun in pri računu se vselej zmoti za kaki dve marki neoziraje se dosti na postavo, pa ne sebi v škodo ampak v dobiček.

Mesto je zelo veliko, ali videl sem samo 3 cerkve, zvoniti sem slišal samo enkrat v 3 dneh, to je bilo o poludne. Mislil pa, da Bremenčanom ne zvonijo, da bi molili, ampak da vedo kdaj jesti, ker v 3 dneh nisem videl nikogar moliti.

6. septembra zjutraj sem se odpeljal iz Bremna v Bremerhaven, vozil sem se po železnici kake 2 uri. Opoldne sem šel na ladjo. Peljal sem se proti angleški zemlji. 8. septembra popoldne ob 5. uri prišel sem v angleško mesto „Lajt“ (izgov. „Lic“) precej sem se po železnici odpeljal v mesto „Glasgow“. Tukaj sem zopet

čakal 2 dni in pol. To je veliko mesto, pa ne tako lepo, kakor sem videl druga mesta, ulice so polne smetja in drugih nečednih stvari; po mojem mnenju je tukaj nezdrav zrak, ker vedno nekaka gosta smradljiva megla kraj pokriva. Tovarn je polno po mestu, po drugih mestih sem videl tovarne večinoma zunaj mesta. Po ulicah je polno otrok od 10—14 let starih, ki tobak prosijo in zvečijo, nevem, ali ti otroci nimajo nobenega strahu od svojih starišev ali kaj je z njimi. Jaz mislim, da so to otroci tovarnarških delavcev.

11. septembra sem šel zopet na ladjo, katera se „State of Nebraska“ imenuje. Pred uходом na ladjo bili smo vsi od zdravnikov pregledani. To je je zares velika ladja. Bilo nas je na njej čez 1200 duš, večina Angležev in Rusov; po veri pa smo bili večinoma kristjani in tudi židov je bila precejšna svota. Židi so bili prava nesnaga, zmiraj so se zmirjali in topli. Celi čas, kar sem bil na morji, je bilo morje precej mirno, le noč med 16. in 17. sept. je bila strašna. Bil je hud vihar, naša barka se je zibala, kakor kaka bilka, valovi so treskali ob barko, da sem večkrat mislil da se je razbila. Zares bil je strah in groza, resničen je pregovor ki pravi: „Kdor ne zna moliti, mora na morje iti“. Dne 23. sept. proti popoldnevu zagledali smo zopet suho zemljo „New-York“. Precej zvečer sem se odpeljal iz New-Yorka. Vozil sem se dva dni in tri noči brez prenehanja naprej. Dne 26. sept. sem se pripeljal v Št. Paul v Minnesoti. Tukaj sem čakal od 8. ure zjutraj do 6. ure popoldne. Dne 27. sept. sem prišel na kraj, kamor sem se namenil.

Dežela v katero sem prišel imenuje se Dakota in kraj imenuje se Frank pri Webstru. Pred 8 leti ni bilo tukaj še žive duše, zdaj pa biva nad 80 družin in sicer so sami kristjani; nesložni so pa tako, kakor kozji rogovi v torbi. Imamo dve cerkvi in pod eno cerkev spada kakih 20 družin in pod drugo kakih 60. Mil. prevzv. g. škof so odločili, da naj bo sv. maša pri tej cerkvi, kjer je samo 20 družin. Nato se je onih 60 družin močno jezilo zaradi take naredbe in nočejo zdaj nič priti k tej sveti maši, niti k prejemanju svetih zakramentov, cni so prav odpadli in popolnoma se odtrgali od svete cerkve. Dne 28. oktobra pridejo zopet milostl. gosp. škof k nam in bodo, ako bo mogoče zjedili odpadnike z nami. Sv. mašo imamo samo vsak mesec enkrat, pridejo duhovnik iz Webstra maševat. Zemlja je tukaj rodovitna, kmetji pridelajo po 1200 mernikov pšenice, pa nič ne gnojé. Njih hiše so lesene kakor tudi obe nerkvi. Tukaj ni nič zidane. Webster je mesto in ni ene hiše zidane, ampak vse je leseno. Tukaj ni kamenja, tudi drevesa ni prav nikakovega, kmetje še za njih slabe hiše od daleč les naročijo. Živine ima sam

en kmet po 60 do 70 glav. Gledé jezika so naselniki skoraj sami nemški Ogri, kedar govore skoraj polovico angleških besed mešajo, zato jih je težko razumeti. Tukaj so tudi hudi vetrovi in mrzli, vže se je nam 5. oktobra sneg pokazal. Sploh tukaj je lepo in dobro življenje, samo mrzel in dolgočasen kraj.

Domače vesti.

(Duhovske spremembe.) Č. g. Feliks Zavodnik, kapiteljski vikar v Novem Mestu pride za kapelana pri sv. Jakobu v Ljubljani. — Č. g. Martin Nemanič, pride iz Kostanjevice za kapelana v Spodnje Idrijo. — Č. g. Ivan Čuderman iz Mirne Peči za kapelana v Ribnico, na njegovo mesto pride novomašnik č. g. Pfajfar.

(Javna dražba.) V sredo dné 2. decembra bode se v mestni pisarni od 10.—12. ure dopoldné potom javne dražbe oddalo: 1. odgonska hrana za leto 1892, 2. odgonska prevoznja za leto 1892 in 3. mestna voznja peska in lesa za leto 1892.

(Preširnov večer.) katerega je priredilo „Dolenjsko pevsko društvo“ v soboto dné 28. nov. ni bil tako obiskan, kakor bi bilo želeli. Spored je bil izboren in so se tudi vse pevske točke dobro pele; najbolj je dopadel Nedvedov mešan zbor „Nazaj v planinski raj“, kateri se je moral ponavljati; v obče so žele vse točke sporeda odobravanje od malo zbranega občinstva, kar je bilo posebno čutiti, ko je ves zbor na odru bil.

(„Dolenjski Sokol“) imel bode svoj običajni „Miklavžev večer“ v saboto dné 5. decembra v tukajšnji čitalnici. Na sporedu bode petje, pri katerem sodeluje iz prijaznosti „dolenjsko pevsko društvo“; sv. Miklavž se spremstvom ter bode obdaroval deco. — Vstopnina za osobo 15 kr., za obitelj 30 kr. — Častite rodbine, katere želé svoji deci po sv. Miklavžu kaj podariti, naj blagovolijo isto poslati čitalničnemu slugi, ter naj blagovolijo natančno napisati naslov komu se ima izročiti. — V nedeljo dné 6. decembra ob 11. uri dopoludné pa bode obdarovana ubožna šolska deca v čitalnični dvorani in sicer 12 dečkov in 12 deklic in to od darov, katere so tukajšnje gospé blagovolile nabrati.

(Čudno jesen) imamo, po dolgem lepem vremenu, nastopilo je nekoliko mrzlo, zatem pa zopet gorko, mej dežjem, gromom, strelo in točo.

(Pri občinski volitvi v Mirni Peči) je bil izvoljen za župana Jos. Krivec iz Dobja, za odbornike J. Bartelj iz Mrine Peči, A. Somrak iz Dol. Vrhovega, Jos. Dragan s Hmelčiča, Franc Sukovič iz Dol. Globodola.

(Odbor Kranjske podružnice v Kostanjevici) je imel 26. novembra t. l. sejo. Obravnavale so se razne reči kmetijstvu v korist.

— Sostavil se je tudi program ali dnevni red za občni zbor, ki bode dné 17. decembra t. l. ob 1. uri v Kostanjevici. Vabijo se s tem vsi častiti gosp. udje k temu občinskemu zboru. — Takrat bo tudi volitev novega odbora, plačevanje letnih doneskov ter razni nasveti in pogovori.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda za kostanjeviški okraj) ima svoj redni občni zbor dné 17. decembra t. l. v prostorih bralnega društva kostanjeviškega. Začetek ob petih popoldné. Vspored! 1. Nagovor predsednika; 2. poročilo tajnika; 3. poročilo blagajnika; 4. volitev dveh preglednikov računa; 5. volitev novega načelnštva; 6. volitev podružničnih zastopnikov za glavno skupščino; 7. shodni predlogi. K obilni udeležbi vabi vse ude in one, ki želé na novo pristopiti najuljudneje načelnštvo.

(„Bralno društvo“ v Kostanjevici) priredi dné 8. decembra t. l. v društvenih prostorih „Preširnov koncert“ s prezanimivim vsposedom ter s sodelovanjem svojega moškega in mešanega zbora. Začetek točno ob sedmih zvečer. Na ta koncert so vabljeni najuljudneje udje in neudje. Vstop za ude je prost. Neudje plačajo za osobo 50 kr. in za obitelj 1 gld. Odbor.

(„Bralno društvo“ v Kostanjevici) ima svoj redni občni zbor dné 17. decembra t. l. v društvenih prostorih. Vspored: 1. Nagovor predsednika; 2. poročilo tajnika; 3. poročilo blagajnika; 4. volitev dveh preglednikov računa; 5. volitev novega odbora; 6. shodni predlogi. Začetek ob sedmih zvečer. K obilni udeležbi vabi najuljudneje vse ude odbor.

(Utonil je) dné 18. novembra v Cerovcu dve letni otrok Fr. Suša v neki mlaki.

(Iz Vinice pri Škocijanu) se nam poroča: Lovce Kondušar po domače Balentin iz Škocijana, ustrelil je v nedeljo 22. nov. belega, menda planinskega zajca. Od kod se je ta žival sem zatekla, to Bog vedi. Ravno isti dan je pa tudi dobil nekje v hribih vrano čisto bele barve. To je prav redka prikazen, zato sem vam to sporočil.

(„Matica Hrvatska“) ima v Novem Mestu za svojega poverjenika g. Simona pl. Sladoviča, lekarnarja.

(„Od pluga do krone“) izviren historičen roman, spisal Jos. Bedenek, je jako lična knjiga, katera je izšla v jako marljivem založništvu Ign. pl. Kleinmayerju v Ljubljani. Knjiga ima dokaj zanimivega od našega rojaka Vega, kateri se je pospel od pluga do jako odličnega mesta, vsled svoje nčenosti in pridnosti. Priporočamo jo slovenskemu občinstvu, ker je jezik v nji gladek in umeven. Stane nevezana 1 gld. 50 kr., elegantno vezana 2 gld. ter je dobiti pri založniku in vseh bukvarnah na Slovenskem.

(Narodni koledar za prestopno leto 1892), uredil in izdal Dragotin Hribar v Celji. Razven navadne koledarske tvarine podaja potrebniše o pošti itd. Dičijo ga štirje kratki življenjski pisi s slikami: Prof. Marn; slikar, Jurij Skubic; profesor, dr. Franc Celestin; župnik, Matija Majar Zilski. — Cena vezane knjige je samo 45 kr. Tiskal in založil je koledar urednik g. Dragotin Hribar v Celji.

Razne vesti.

*(Zverinsko zločinstvo) izvršilo se je pred nedavnem v Berlinu. Žrtva zločina je bila lahkoživna deklica, živeča v Holzmarkgasse. Evo podrobnosti tega slučaja. V soboto večer po noči se je razgovarjal s to deklico na ulici neki mladi gospodič, kateri je čez kratko odšel z njo v njeno stanovanje. Pa ni še preteklo četrte ure, kar je njena sosedka, neka Müller, prišla trkati na njena vrata. Na ropot skočil je iz sobane gospodič, odpahnil sosedo v stran, ter se skrivil v temni noči. Ko je policija zatem prišla v sobano, ležala je deklica Nitsch brez vsakih znakov življenja. Preiskovanje pa je odkrilo, da je imela deklica dve rani na vratu, a vrh tega bila je razparana z nožem prednja stran njenega života po vsej dolgosti. Umor se je izvršil očividno zaradi kradeža, katero pa je preprečila sosedka Müller. Ubijalca še doslej niso dobili, dasiravno se je razpisala nagrada 300 mark tistemu, ki ga naznani.

*(Povračilo.) V nekem liberalnem listu čitamo sledeče: Lanskega leta v Guadalajori umorjeni mehikanski general Corona je bil ob času cesarske tragedije v Kveretari jeden iz med tistih liberalnih vojskovodij, kateri je najhuje tirjal smrt nearečnega cesarja Maksimiljana. Med tem, ko je predsednik Juarez omahoval še na to in ono stran, ter bi bil iz strahu pred severnimi Amerikanci, kakor tudi vsled prošelj gospoj iz San Luis Potosi, izmed katerih ga je dve sto kleče prosilo za cesarjevo življenje, najraje odjenjal, zahtevala sta Eskobedo in Corona strogo, naj cesar umrje. Tema dvema generaloma nasproti, ki sta mu pripeljala najmočnejša krdela za obkoljenje Kveretorja, čegar glasovanju in podpori se imel je on zahvaliti za svoje izvolitev, ter ju potreboval še proti drugim poglavarjem, ni si upal Juarez izvršiti svoje lastne volje in tako je moral Maksimiljan umreti. Corona, ki si je osvojil cesarjevega psička z imenom „Baby“, dal mu je ime „Imperatrice“ (cesarica), ga je brcal z nogami ter javno obžaloval, da tudi prejšnji svoji vladarici ne more skazati te ljubavi. Ko se je v velikem vojnem posvetovanju, vrščem se pred vojaško sodbo nad cesarjem, zaslišal glas, da ne obstoji nobeno pravo, da bi se smelo cesarja ustreliti, ker se mesto ni z napadom vzelo, marveč s cesarjem vred kupilo, dejal je Corona mirno: „Eb, kaj, tudi kokoši se kupijo, da se zakoljejo!“ In ko so potem nekateri generali rekli, da bi se bilo vsakako bolje, ko bi se cesar pomilostil, ter pospremil k obrežju, zaklical je divji Corona, skočivši preklinjaje s sedeža: „Tudi za to se najde sredstvo, treba je, da ga spremljevalci ustrelé, kakor sem učinil jaz z predsednikom Comonfortom!“ — Nu, sedaj je bil tudi on od necega blaznega policista umorjen prav, kakor nekakošna kokoš.

Zapisnik

onih naših rojakov v Ameriki, ki so darovali za cerkev Ma tere Božje v Kloštru fare Podzemeljske.

Nabral Janez Žugelj iz Otoka hiš. števil. 18:

Žugelj Janez iz Otoka 5 dol.; Klobučar Miha iz Dobljč 50 cent.; Klobučar Katarina iz Dobljč 50 cent.; Klobučar Marija iz Dobljč 50 cent.; Klobučar Jožef iz Dobljč 1 dol.; U rih Miko iz Otoka 5 dol.; Butala Jakob iz Griče 75 cent.; Bukovec Franc iz Črnomlja 50 cent.; Agnič Jožef iz Telčjega Vrha 1 dol.; Šegina Miko iz Trebuč 50 cent.; Gomirac Miha iz Pravutine 50 cent.; Gomirac Miha iz Pravutine 50 cent.; Radman Jure iz Zaloke 50 cent.; Šegina Miko iz Prilozja 2 dol.; Žunič Matija iz Zastave 2 dol.; Pavlakovič Jože iz Preloke 50 cent.; Šegina Marko iz Prilozja 50 cent.; Pavlakovič Peter iz Preloke 50 cent.; Mihelič Ivan 50 cent.; Rožman Janez 50 cent.; Vrbanc Mato 50 cent.; Mihelič Miha 25 cent.; Vrbanc Štefan 50 cent.; Špehar Peter 50 cent.; Medved Janez 25 cent.; Kozan Jakob 25 cent.; Demitrovič Mate 25 cent.; Šulk Miha 30 cent.; Milkovič Janez 50 cent.; Fabič Ana iz Trebuč 25 cent.; Grahek Štefan 25 cent.; Grahek Štefan 1 dol.; Štukl Janez 25 cent.; Grahek Jožef 25 cent.; Vardjan Jožef 25 cent.; Kocjan Jožef iz Butoraja 50 cent.; Cvetkovič Janez iz Trbuč 25 cent.; Simec Janez iz Podloga 25 cent.; Marentič Matija iz Trebuč 25 cent.; Gašperič Matija iz Belčiga Vrha 50 cent.; Plavec Janez iz Dobljč 25 cent.; Križan Miko iz Krasinca 1 dol.; Fraclj Matej 50 cent.; Puhek Jure iz Neraje 50 cent.; Medved Jožef iz Neraje 50 cent.; Skorjo Ivan 50 cent.; Špehar Pavl 25 cent.; Plavec Jožef 1 dol.; Vrtin Jože 50 cent.; Sotlič Jožef iz Dobljč 1 dol.; Lozar Jakob iz Rožanca 25 cent.; Žvejger Matija iz Zastave 50 cent.; Želko Jožef iz Vojne Vasi 50 cent.; Sprajcer Štefan iz Dolenje Vasi 1 dol.; Mihelič Janez iz Griča 25 cent.; Hrvat Janez iz Adlešič 1 dol.; Anton Ivec iz Gradaca št. 32 5 gld.; I. Klemenčič iz Krupe 10 gl.; — Skupaj 40 dol. 5 cent. in 15 gld.

Loterijske srečke.

Trst	14. novembra	3	31	25	80	51
Gradec	21. "	40	1	6	28	62
Trst	28. "	53	54	59	80	81

ZAHVALA.

Za milo sočutje med boleznijo in mnogobrojno spremstvo pri pogrebu naše iskreno ljubljene hčere, oziroma sestre

Gabrijele Krištof,

izrekamo najsrčnejšo zahvalo, posebno: preč. duhovščini, plem. gosp. okr. glavarju, gosp. uradnikom, slav. meščanski godbi, novomeškim gospodičinam za krasni podarjeni venec in konečno vsem tistim, kateri so jo k zadnjemu počitku spremili.

Novo Mesto 17. listopada 1891.

(234)

Žalujoči ostali.

Mestni mlin (208—3)

se daje v najem. Več se izve v občinski pisarni Novomeški.

Župnik na Rudah blizo Samobora ima svojega in cerkvenega vina od leta 1889., 1890. in 1891. okoli 160 hektolitrov po ugodni ceni na prodaj.

Stjepan Mrakužič,

(235)

župnik na Rudah pri Samoboru, Hrvatska.